

YTTRANDE

Dnr U2018/04219/UH

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 6 mars 2019

Framtidens specialistsjuksköterska – ny roll, nya möjligheter (SOU 2018:77)

Sammanfattning

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att

- det i examensordningen ska föras in en ny yrkesexamen på avancerad nivå (avancerad klinisk specialistsjuksköterskeexamen),
- det ska ställas krav på systematisk och fortlöpande fortbildning för avancerade kliniska specialistsjuksköterskor, barnmorskor röntgensjuksköterskor och specialistsjuksköterskor och att Socialstyrelsen ska bemyndigas att meddela föreskrifter som säkerställer att dessa yrkesutövare genom fortbildning håller sig uppdaterade om yrkesutvecklingen inom yrket,
- universitet och högskolor ska tillhandahålla ett brett, flexibelt och förutsebart kursutbud för fristående kurser på avancerad nivå för alla specialistsjuksköterskor, samt att
- specialistsjuksköterskeexamen med särskilt område för specialisering ska utgöras av en yrkesexamen på avancerad nivå med en omfattning av 60 högskolepoäng.

SPF Seniorerna föreslår att kurser bör variera i omfattning även kortare än 7.5 högskolepoäng (5 veckor).

SPF Seniorerna bedömer att modell A eller D med fasta examensinriktningar där vård av äldre är en av dem, leder till bäst resultat och konsekvens.

SPF Seniorerna delar inte utredningens bedömning att förorda modell C som grund för en ny specialistsjuksköterskeexamen.

Allmänt

Bristen på de flesta specialistsjuksköterskor har under lång tid ställt till problem för sjukvården och urholkat hälso- och sjukvårdens möjlighet att säkerställa hälsa, lindra lidande och minska vårdköerna. Snara åtgärder är nödvändig för att tillgången på specialistsjuksköterskor ska bli tillfredsställande. Det gäller i hög grad specialistkompetens inom vård av äldre. Denna kompetens har under årtionden efterfrågats inom alla kategorier av sjukvårdspersonal i en rad statliga utredningar, utan

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

påtagligt resultat framför allt när det gäller legitimerad vårdpersonal. Bristen på sjuksköterskor och även läkare med specialistkompetens inom geriatrik/vård av äldre är fortfarande skriande. Ett nytt program för högskoleutbildning av specialistsjuksköterskor i geriatrik skulle kunna råda bot på denna brist. När ansvaret decentraliseras till att enskilda regioner själva bestämmer inriktning på specialistutbildning inom sjukvården har det visat sig att geriatrik i alltför stor utsträckning väljs bort. Ett exempel på detta är att specialistutbildning (ST) av läkare snarast har minskat, trots att behovet av en ökad utbildning har påpekats sedan början på nittioalet.

9.3.3 Krav på systematisk och fortlöpande fortbildning

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att det ska ställas krav på systematisk och fortlöpande fortbildning för avancerade kliniska specialistsjuksköterskor, barnmorskor röntgensjuksköterskor och specialistsjuksköterskor och att Socialstyrelsen ska bemyndigas att meddela föreskrifter som säkerställer att dessa yrkesutövare genom fortbildning håller sig uppdaterade om yrkesutvecklingen inom yrket.

I dag saknas direkta krav på fortbildning för de flesta legitimerade yrkeskategorier i vården. Detta är en brist och en stor säkerhetsrisk. SPF Seniorerna ställer sig därför bakom både regler och krav för fortbildning för att få behålla sin legitimation.

9.3.4 Ökat antal fristående kurser i högskolan

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att universitet och högskolor ska tillhandahålla ett brett, flexibelt och förutsebart kursutbud för fristående kurser på avancerad nivå i fortbildnings- och vidareutbildningssyfte inom ämnesområden med relevans för avancerade kliniska specialistsjuksköterskor, barnmorskor, röntgensjuksköterskor och specialistsjuksköterskor.

SPF Seniorerna föreslår att kurser bör variera i omfattning även kortare än 7.5 högskolepoäng (5 veckor).

Kontinuerlig fort- och vidareutbildning är en förutsättning för att kunna behålla sin yrkeskompetens och bör vara ett krav för fortsatt legitimation. Längden på enskilda kurser bör inte var förutbestämd via föreskrift utan bör anpassas till det syfte som kursen har. Däremot bör man för fortsatt legitimation kräva ett visst antal kurser/högskolepoäng inom specialiteten inom ett visst antal år inom yrket.

9.5 Avancerad klinisk specialistsjuksköterskeexamen

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att det i examensordningen ska föras in en ny yrkesexamen på avancerad nivå (avancerad klinisk specialistsjuksköterskeexamen), Socialstyrelsen ska utfärda legitimation som sjuksköterska samt att den nya examen införs som ett nytt reglerat legitimationsyrke i lagen.

En ny kompetensnivå införs genom detta i sjukvården. SPF Seniorerna är det som positivt att detta införs och att denna yrkeskategori ska kunna ta ett reellt ansvar utifrån ett helhetsperspektiv för patienten i sjukvården, en befattning som ökar möjligheten för multisjuka äldre att få en kvalitetshöjning i framför allt den akuta vården.

9.6.2 Specialistsjuksköterskeexamen

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att specialistsjuksköterskeexamen med särskilt område för specialisering ska utgöras av en yrkesexamen på avancerad nivå med en omfattning av 60 högskolepoäng varav det självständiga arbetet (examensarbetet) ska regleras i examensbeskrivningen till att uppnås efter fullgjorda kursfordringar om 15 högskolepoäng.

SPF Seniorerna delar inte utredningens bedömning att förorda modell C som grund för en ny specialistsjuksköterskeexamen.

SPF Seniorerna bedömer istället att modell A eller D med fasta examensinriktningar där vård av äldre är en av dem, leder till bäst resultat och konsekvens.

SPF Seniorerna kan inte acceptera en ny specialistutbildning av sjuksköterskor där geriatrik, eller vård av äldre inte är en inriktning. De inriktningar som anges är ”servicefunktioner” inom sjukvården där det idag råder stor brist. En brist huvudsakligen beroende på otillfredsställande arbetsförhållanden och lönebildning. Att försöka lösa ett kortsiktigt problem med en hållbar och långsiktig förändring av en högskoleutbildning är inte rätt väg att gå. De stora långsiktiga utmaningarna med ett allt större antal och andel äldre med komplicerade sjukvårdsbehov kommer då i andra hand och den kompetensbrist som finns inom geriatrik och gerontologi kommer inte att kunna lösas. Specialistutbildning av sjuksköterskor inom området vård av äldre måste därför tydligt pekas ut som prioriterat.

I detta ärende har SPF Seniorernas arbetsutskott beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sakkunnige Gösta Bucht deltagit.

Eva Eriksson
Förbundsordförande